

VAI TRÒ CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI TẠI THÀNH PHỐ CẦN THƠ HIỆN NAY

THE ROLE OF CAN THO UNIVERSITY
WITH THE SOCIO – ECONOMIC DEVELOPMENT OF CAN THO CITY

HỒ THỊ HÀ^(*)

TÓM TẮT: Trong hơn 50 năm trưởng thành và phát triển, Trường Đại học Cần Thơ đã từng bước vươn lên và khẳng định vị thế của mình ở trong nước, khu vực và quốc tế với vị trí thứ 4 trong 49 trường đại học tốt nhất Việt Nam và là một trong năm trường đại học của Việt Nam được xếp hạng đại học tốt nhất châu Á năm 2017. Với những thành tích đó, trường đã đóng góp đắc lực cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội của vùng Đồng bằng sông Cửu Long nói chung và thành phố Cần Thơ nói riêng trên bốn mặt sau: cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội tại thành phố Cần Thơ; Góp phần củng cố và ổn định hệ thống chính trị - xã hội; Tích cực vào việc nâng cao trình độ dân trí cho nhân dân; Đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao khoa học, kỹ thuật và công nghệ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Cần Thơ. Với những kết quả đạt được, Trường Đại học Cần Thơ là một trong những nhân tố quan trọng giúp thành phố Cần Thơ thực hiện thắng lợi Nghị quyết 45 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Từ khóa: Trường Đại học Cần Thơ, thành phố Cần Thơ, nguồn nhân lực, khoa học và công nghệ, kinh tế - xã hội

ABSTRACT: In over 50 years of development, Can Tho University has grown up and affirmed its position in the country, region and internationally with the 4th place among the 49 best universities in Vietnam and is one of the five universities in Vietnam is ranked the best university in Asia in 2017. With these achievements, the school has contributed effectively to the socio-economic development of the Mekong Delta in general and Can Tho city in particular on four areas: providing high quality human resources to meet the requirements of socio-economic development in the city; To contribute to consolidating and stabilizing the socio-political system; To be active in raising people's intellectual level; Promote research, transfer of science, technology and technology for the socio-economic development of the city. With the results achieved, Can Tho University is one of the important factors that helped Can Tho City successfully implement the Resolution No 45 of the Prime Minister on urban construction and development in the industrial period. modernization.

^(*) ThS. Trường Đại học Cần Thơ, Email: htha@ctu.edu.vn

Key words: *Can Tho University, Can Tho City, Human resources, science and technology, economics- society.*

1. VỊ THẾ VÀ MỤC TIÊU CỦA THÀNH PHỐ CẦN THƠ TRONG THỜI KỲ CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA

Thành phố Cần Thơ nằm ở trung tâm vùng châu thổ trù phú, là cầu nối giao thông thủy, bộ, đường hàng không và đang ngày càng vươn lên ngang tầm một trung tâm kinh tế, văn hóa của vùng Đồng bằng sông Cửu Long. Xác định được vị thế chiến lược đó, ngày 17/02/2005, Bộ Chính trị ra Nghị quyết số 45 – NQ/TW về việc xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước: *“Thành phố Cần Thơ phải phấn đấu trở thành trung tâm về công nghiệp, thương mại, dịch vụ và du lịch; trung tâm giáo dục và đào tạo; khoa học và công nghệ; trung tâm y tế và văn hóa,... đóng vai trò động lực thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển của toàn vùng”* [1].

Để thành phố trở thành “Động lực của cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long”, vấn đề phát triển nguồn nhân lực được Thành ủy và Ủy ban nhân dân thành phố xác định: *“Yếu tố then chốt, có ý nghĩa quyết định, vừa là yêu cầu, vừa là động lực cho sự phát triển của thành phố. Nguồn nhân lực là động lực quan trọng nhất để hoàn thành cơ bản sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là nhân tố quyết định phát triển xã hội, tăng trưởng nhanh và bền vững”* [10, tr.2]. Đồng thời, thành phố còn đặt tiêu chí xây dựng và phát triển con người Cần Thơ: *“Trí tuệ, năng động, nhân ái, hào hiệp, thanh lịch”*, nên nhu cầu về nguồn nhân lực

có trình độ cao, đạo đức tốt phục vụ trong hệ thống chính trị; trong các ngành, các thành phần kinh tế trên địa bàn thành phố là vấn đề có ý nghĩa chiến lược quan trọng để phát triển kinh tế - xã hội.

Để thực hiện được mục tiêu đề ra, thành phố đã đẩy mạnh khai thác các tiềm năng, lợi thế của mình nhằm phục vụ cho sự phát triển. Trong đó, Trường Đại học Cần Thơ - trường đại học của cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long được thành phố xem là một lợi thế quan trọng, cung ứng nguồn nhân lực chất lượng cao, phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố.

2. ĐÓNG GÓP CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI TẠI THÀNH PHỐ CẦN THƠ

Trường Đại học Cần Thơ, tiền thân là Viện Đại học Cần Thơ thành lập vào năm 1966, trên con đường trưởng thành và phát triển, trường luôn xác định: *“Sứ mệnh của Trường Đại học Cần Thơ là trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ hàng đầu của quốc gia đóng góp hữu hiệu vào sự nghiệp đào tạo nhân lực chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài và phát triển khoa học phục vụ phát triển kinh tế - xã hội vùng và quốc gia. Trường Đại học Cần Thơ là nhân tố động lực có ảnh hưởng quyết định cho sự phát triển của vùng Đồng bằng sông Cửu Long”* [11]. Hơn 50 năm qua, trường đã đóng góp hữu hiệu cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội của cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long nói chung và

thành phố Cần Thơ nói riêng trên bốn góc độ sau:

2.1. Trường Đại học Cần Thơ cung cấp nguồn nhân lực trình độ cao, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội thành phố Cần Thơ

Nguồn nhân lực trình độ cao là một khái niệm để chỉ một người, một lao động cụ thể có trình độ lành nghề (về chuyên môn, kỹ thuật) ứng với một ngành nghề cụ thể theo tiêu thức phân loại lao động về chuyên môn, kỹ thuật nhất định (lao động kỹ thuật lành nghề, cao đẳng, đại học, trên đại học). *“Nguồn nhân lực trình độ cao phải là nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu của thị trường, đó là có kiến thức chuyên môn, có trình độ tin học, ngoại ngữ, có kỹ năng tìm và tự tạo việc làm, làm việc hợp tác, có thái độ, tác phong làm việc tốt, trách nhiệm với công việc... Như vậy, nguồn nhân lực trình độ cao phải là những người phát triển cả trí lực và thể lực, cả khả năng lao động, cả tính tích cực chính trị - xã hội, có đạo đức, tình cảm trong sáng. Nguồn nhân lực trình độ cao có thể không cần đông về số lượng, nhưng phải đi vào thực chất”* [6, tr.2].

Với lợi thế là trường đại học vùng, Trường Đại học Cần Thơ luôn xác định vai trò to lớn của mình đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Cần Thơ nói riêng và toàn Đồng bằng sông Cửu Long nói chung, không ngừng phát triển về quy mô, mạng lưới và nâng cao chất lượng, để cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao. Bí thư Đảng ủy, Phó Hiệu trưởng nhà trường - PGS. TS. Trần Thị Thanh Hiền khẳng định: *“Nhà trường luôn chú trọng đào tạo những ngành học liên quan đến sự*

phát triển của vùng. Do vùng Đồng bằng sông Cửu Long là vùng chuyên về nông nghiệp nên bên cạnh những ngành chủ chốt về nông - lâm - thủy sản - khoa học môi trường, nhà trường còn hướng tới mở rộng đào tạo các ngành về kỹ thuật nhằm thực hiện tốt công nghiệp hóa trong nông nghiệp và hướng tới phát triển nông nghiệp công nghệ cao” [12].

Trong những năm qua, mạng lưới đào tạo của trường đã có sự chuyển biến mạnh mẽ theo hướng ngày càng đáp ứng tốt hơn nhu cầu nguồn nhân lực trình độ cao của thị trường lao động và yêu cầu xã hội, góp phần đắc lực vào sự phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa tại thành phố Cần Thơ. Đến năm 2017, Trường Đại học Cần Thơ có tất cả 99 ngành/ chuyên ngành đào tạo bậc đại học và 1 ngành bậc đào tạo cao đẳng với 30.446 sinh viên hệ chính quy, trung bình mỗi năm tăng từ 2 đến 3 chuyên ngành bậc đại học. Hiện nay, trường đang đào tạo 2 chuyên ngành theo chương trình tiên tiến là Công nghệ Sinh học tiên tiến và Nuôi trồng thủy sản; 3 chương trình chất lượng cao là Công nghệ kỹ thuật Hóa học, Công nghệ thông tin và Kinh doanh quốc tế. Trong năm tới, trường sẽ mở thêm một số chuyên ngành đào tạo chất lượng cao: Quản trị kinh doanh, Kỹ thuật điện, Ngôn ngữ Anh, Công nghệ thực phẩm, Tài chính - Ngân hàng, Quản trị du lịch và lữ hành. Mỗi năm, trường đã đào tạo tốt nghiệp gần 8.000 cử nhân và kỹ sư đạt trình độ cao phục vụ quá trình phát triển kinh tế - xã hội cho vùng Đồng bằng sông Cửu Long [3, tr.2-3].

Trường đã mở được 38 chuyên ngành đào tạo thạc sĩ với 3.304 học viên, trong đó

có 2 ngành thạc sĩ quốc tế và 15 chuyên ngành tiến sĩ với 343 nghiên cứu sinh thuộc các lĩnh vực nông nghiệp, thủy sản, khoa học tự nhiên, môi trường và tài nguyên thiên nhiên, kỹ thuật và công nghệ, công nghệ thông tin và máy tính, xây dựng, kinh tế, kinh doanh và quản lý, pháp luật, sư phạm, khoa học xã hội và nhân văn, ngoại ngữ và du lịch. Nguồn nhân lực này sau khi được đào tạo đã và đang đóng góp hữu hiệu cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội tại thành phố Cần Thơ và Đồng bằng sông Cửu Long.

Trường còn mở rộng giao lưu, liên kết với các trường đại học trong nước và quốc tế. “Hiện tại, trường đang thực hiện trên 120 bản ghi nhớ hợp tác quốc tế, đã ký kết với các đối tác quốc tế tập trung ở các nước gồm: Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Hoa Kỳ, Úc, Đài Loan, Pháp, Bỉ, Đan Mạch,... Trong những năm gần đây, mỗi năm trường tiếp đón trên 300 đoàn khách, trong đó có khoảng 1.200 lượt khách quốc tế; 300 giảng viên và sinh viên được trao đổi, tập huấn và học tập ngắn hạn ở nước ngoài, riêng trong năm 2017, có 323 sinh viên được học tập ngắn hạn ở các trường đại học nổi tiếng trong khu vực và quốc tế. Đồng thời, nhà trường còn tổ chức khoảng 30 hội nghị, hội thảo có yếu tố nước ngoài, triển khai khoảng 30 dự án hợp tác quốc tế với kinh phí gần 2 triệu USD/ năm” [4, tr.26]. Các hoạt động hợp tác quốc tế đã giúp cán bộ và sinh viên của trường có nhiều cơ hội học tập nâng cao kiến thức và trao đổi kinh nghiệm trong học tập và giảng dạy, nghiên cứu khoa học, đặc biệt giúp sinh viên có điều kiện hội nhập quốc tế, từ đó nâng cao chất lượng sinh viên, nhằm cung cấp nguồn

nhân lực chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, toàn cầu hóa khu vực và quốc tế. Mặt khác, trường thường xuyên đổi mới và hội nhập trong đào tạo, gắn lý thuyết với thực hành để trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng cho sinh viên khi ra trường đạt kết quả cao trong công việc. Trường đã thực hiện chủ trương đào tạo theo yêu cầu xã hội, các chuyên ngành đào tạo đều gắn với các đơn vị, công ty, doanh nghiệp trong thành phố Cần Thơ và cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long tham gia đào tạo cùng với trường. Chính vì thế, sinh viên tốt nghiệp tại Trường Đại học Cần Thơ luôn được các nhà tuyển dụng đánh giá cao và tỷ lệ sinh viên ra trường có việc làm luôn đạt 80-90%. Phó Hiệu trưởng nhà trường - PGS. TS. Lê Việt Dũng khẳng định: “Trường đặt sứ mệnh đào tạo phải gắn với thực tiễn. Trong nhiều năm qua, trường đã ký kết, hợp tác với nhiều công ty, tập đoàn lớn trong và ngoài nước, từ đó nhiều sinh viên của trường khi ra trường được các công ty tuyển dụng, nhiều sinh viên chưa ra trường đã có việc làm ổn định. Các doanh nghiệp như Toyota, tập đoàn Yanmar (Nhật Bản),... tài trợ máy móc cho sinh viên nghiên cứu, học tập. Từ đó, sinh viên được học lý thuyết vừa được thực hành trên các phương tiện máy móc hiện đại” [12].

Số đông sinh viên học tập tại Trường Đại học Cần Thơ đều có hoài bão lập thân, lập nghiệp; tinh thần tự lập, tự rèn luyện và biết tự điều chỉnh hành vi trong mọi tình huống với khả năng thích ứng, linh hoạt rất cao. Họ biết phát huy và áp dụng một cách có hiệu quả kiến thức của mình vào công

việc cụ thể nơi mình làm việc. Đại bộ phận sinh viên sau khi tốt nghiệp, đều muốn tìm việc làm tại thành phố Cần Thơ để có điều kiện phát triển. Với lợi thế là trung tâm kinh tế - văn hóa - xã hội của Đồng bằng sông Cửu Long, một mặt Cần Thơ tạo ra sức hút đối với nguồn nhân lực chất lượng cao. Mặt khác, Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ đã ban hành chính sách khuyến khích, hỗ trợ nguồn nhân lực của thành phố, thực tế là “trải thảm đỏ” thu hút nhân tài đến Cần Thơ. Chế độ ưu đãi đối với giáo sư - tiến sĩ được trợ cấp ban đầu (hỗ trợ một lần) với số tiền là 100 triệu đồng, phó giáo sư, tiến sĩ là 80 triệu đồng, tiến sĩ đang công tác, có kinh nghiệm thực tiễn ít nhất 5 năm là 60 triệu đồng, thạc sĩ là 50 triệu đồng; đối với tiến sĩ tuyển dụng mới là 40 triệu đồng, nếu có đề tài, đề án khoa học được Hội đồng khoa học cấp thành phố thẩm định có tính khả thi và hiệu quả áp dụng cho thành phố sẽ có mức thưởng riêng. Nguồn nhân lực này sau khi được thành phố thu hút đã được bố trí chủ yếu ở 2 lĩnh vực sau:

Nguồn nhân lực có chất lượng cao phục vụ trong hệ thống chính trị của thành phố.

Nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ trong hệ thống chính trị của thành phố có vị trí rất quan trọng, là hạt nhân đảm bảo các yêu cầu: ổn định hệ thống chính trị, cung cấp dịch vụ công, hỗ trợ và bổ sung nguồn nhân lực cho khu vực hành chính sự nghiệp, khu vực kinh doanh thuộc lĩnh vực kinh tế, xã hội, nhằm mục đích quản lý và phát triển thành phố theo hướng văn minh hiện đại. Chất lượng đội ngũ cán bộ lãnh đạo quản lý nhà nước có ý nghĩa cực kỳ

quan trọng, quyết định sự thành bại của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của thành phố. Vì vậy, Thành ủy và Ủy ban nhân dân thành phố luôn quan tâm và xem trọng yếu tố phát triển nguồn nhân lực. Ngày 18/5/2012, Thành ủy Cần Thơ đề ra Nghị quyết số 10 - NQ/TU về đào tạo cán bộ cơ sở, quận, huyện và thành phố đạt chuẩn, xác định: “*Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức vững vàng về chính trị, đảm bảo yêu cầu về tiêu chuẩn, độ tuổi, cơ cấu theo quy định và mang tính kế thừa, đặc biệt là nhân sự cấp ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân và cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, các ngành; quy hoạch, đào tạo đội ngũ cán bộ chủ chốt từ cấp huyện trở lên phải tốt nghiệp đại học về chuyên môn và có trình độ cao cấp lý luận chính trị - hành chính. Năng động, sáng tạo thực hiện tốt nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu phát triển của thành phố trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế*” [7].

Để đáp ứng tiêu chuẩn nêu trên, ngay từ ban đầu, Sở Nội vụ thành phố Cần Thơ đã đưa ra mục tiêu tuyển dụng công chức, viên chức có trình độ đại học trở lên với các chuyên ngành mà thành phố đang cần. Theo số liệu thống kê của Sở Nội vụ năm 2017, toàn thành phố có 1.988 người trong đội ngũ cán bộ, công chức lãnh đạo, quản lý cấp quận, huyện trở lên tỷ lệ đạt chuẩn về trình độ chuyên môn ở mức 96,83%. Trong đó: tiến sĩ 21 người, tỷ lệ 1,1%; thạc sĩ 375 người, tỷ lệ 19%; đại học 1521 người, tỷ lệ 76,5%, cao đẳng 8 người tỷ lệ 0,4%. Đối với viên chức làm việc trong các đơn vị sự nghiệp thuộc Sở ban ngành thành phố; các đơn vị sự nghiệp thuộc Ủy ban

nhân dân thành phố và đơn vị sự nghiệp thuộc Ủy ban nhân dân quận, huyện hiện có 22.786 người, tỷ lệ đạt chuẩn về trình độ chuyên môn ở mức 75,6%. Trong đó, tiểu sử có 116 người chiếm 0,5%; thạc sĩ có 1.480 người, chiếm 6,5%; đại học có 11.885 người, chiếm 52,1 % và cao đẳng có 3.742 người, chiếm 16,4 %. Đối với đội ngũ cán bộ, công chức lãnh đạo, quản lý cấp xã, số người có trình độ chuyên môn từ cao đẳng trở lên là 1.290/1.872 người chiếm 68,9% đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ. Mặt khác, theo kết quả tuyển dụng từ Sở Nội vụ, trong tổng số cán bộ, công chức, viên chức có trình độ cao đẳng trở lên của thành phố hiện nay là 20.438/26.646 người, số cán bộ, công chức, viên chức tốt nghiệp từ Trường Đại học Cần Thơ là 13.250/20.438 người, chiếm 64,8 % [9]. Điều này đã xác nhận vai trò quan trọng của trường trong việc đào tạo và cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội tại Thành phố Cần Thơ.

Nhìn chung, so với tiêu chuẩn về trình độ chuẩn hóa đội ngũ cán bộ công chức, viên chức làm việc trong hệ thống chính trị do Bộ trưởng Bộ Nội vụ quy định theo quyết định 04/2004/QĐ - BNV ngày 16/01/2004, số lượng và cơ cấu đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức lãnh đạo quản lý trong hệ thống chính trị của thành phố Cần Thơ cơ bản đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong quá trình xây dựng và phát triển thành phố, trong cải cách thủ tục hành chính và hội nhập quốc tế. Trên mỗi cương vị công tác, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức lãnh đạo, quản lý của thành phố đã phát huy tinh thần chủ động, nâng cao

năng lực lãnh đạo, điều hành, khả năng chuyên môn và dự báo tình hình, đề ra nhiệm vụ với mục tiêu thích hợp, có những quyết sách đúng đắn trong chỉ đạo phát triển kinh tế - xã hội, góp phần quyết định đưa thành phố phát triển.

Nguồn nhân lực có tay nghề cao phục vụ trong các ngành, thành phần kinh tế tại thành phố.

Theo số liệu của Tổng cục thống kê thành phố và Sở Lao động thương binh - xã hội thành phố Cần Thơ, cuối năm 2017, dân số toàn thành phố đạt gần 1.450.000 người, mật độ dân số đạt 1008 người/km². Trong đó, dân số sống tại thành thị đạt gần 1.050.000 người, chiếm 70% dân số toàn thành phố, dân số sống tại nông thôn đạt 400.000 người, chiếm 30% dân số. Thành phố có cơ cấu dân số trẻ, số người trong độ tuổi lao động năm 2017 là 1.132.156 người, trong đó lao động tham gia các ngành kinh tế quốc dân tại 6 khu công nghiệp - chế xuất và doanh nghiệp tư nhân trên địa bàn thành phố là 906.891 người, lao động dư thừa là 225.265 người. Năm 2016, các trường đại học và cao đẳng, trung cấp trên địa bàn thành phố đã tham gia đào tạo nghề cho 665.060/906.891 người lao động tại, tỷ lệ lao động qua đào tạo nghề trên địa bàn thành phố trong 5 năm gần đây đều tăng cao: năm 2010 là 42%, năm 2013 là 48% và đến cuối năm 2014 là 50,07%, năm 2016 là 73,34%, qua đó góp phần đáng kể vào việc giải quyết việc làm và giảm tỷ lệ hộ nghèo trên toàn thành phố. Theo thống kê của Sở Lao động và Thương binh xã hội thành phố Cần Thơ, riêng Trường Đại học Cần Thơ đã tham gia đào tạo 423.331/665.060 lao động, chiếm

63,65% [8]. Thông qua việc khảo sát lấy ý kiến nhà tuyển dụng lao động của Trường Đại học Cần Thơ tại các doanh nghiệp trên địa bàn thành phố đều có chung nhận định: Lao động do Trường Đại học Cần Thơ đào tạo chủ yếu được phân bổ trong lĩnh vực sản xuất vật chất như: các ngành công nghiệp - cơ khí, xây dựng cơ bản, chế biến nông lâm thủy hải sản và ngành dịch vụ, du lịch, phục vụ cộng đồng,... Các sinh viên đều phát huy tốt khả năng chuyên môn, kỹ năng, kỹ xảo, tiếp thu nhanh chóng yêu cầu mới trong công việc, giải quyết tốt công việc do thực tiễn đặt ra.

Tất cả những minh chứng trên cho thấy các ngành/ chuyên ngành đào tạo cả bậc đại học và sau đại học của Trường Đại học Cần Thơ phù hợp với nhu cầu của xã hội. Đồng thời, nguồn nhân lực được đào tạo từ trường đã đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội tại thành phố và cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long trong quá trình hội nhập kinh tế thế giới.

2.2. Trường Đại học Cần Thơ góp phần củng cố và ổn định hệ thống chính trị, xã hội thành phố Cần Thơ

Công tác chính trị tư tưởng là một bộ phận quan trọng nhất, góp phần hình thành nhân cách, phẩm chất, lối sống cho sinh viên theo mục tiêu giáo dục: *“Đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, có đạo đức, có tri thức, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; hình thành và bồi dưỡng nhân cách, phẩm chất và năng lực của công dân, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc”* [5, tr.6].

Để đạt được những nhiệm vụ nêu trên, Đảng ủy Trường Đại học Cần Thơ xác định việc giáo dục và rèn luyện chính trị, tư tưởng cho sinh viên là một bộ phận quan trọng trong công tác tư tưởng, vì vậy đã ban hành Nghị quyết 59 *“Về tăng cường giáo dục đạo đức, ý thức kỷ luật trong sinh viên Trường Đại học Cần Thơ”* nhằm truyền bá Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong sinh viên và học viên, giúp cho họ nhận thức đúng đắn các vấn đề chính trị, xã hội, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với Chủ nghĩa xã hội, nhất trí cao với quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước. Sinh viên là một bộ phận thanh niên có học vấn cao, sẽ là lực lượng lao động trí tuệ của đất nước, là một bộ phận của tri thức tương lai thì việc giáo dục chính trị tư tưởng cho họ lại càng cần thiết để mỗi hoạt động của họ hiện nay và sau này đều hướng tới sự thống nhất giữa lợi ích cá nhân và lợi ích dân tộc, lợi ích giai cấp. Vì vậy, thông qua việc thực hiện nhiều chương trình hoạt động của Đoàn trường trong từng năm học, nhà trường đã đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên như: thi Olympic các môn khoa học chính trị, tìm hiểu hiến pháp, pháp luật, tham gia hiến máu nhân đạo, mùa hè xanh, tham gia các hoạt động xã hội từ thiện,... nhằm giúp sinh viên nâng cao kỹ năng sống, giao tiếp, công tác xã hội, từng bước hình thành nhân cách sống tốt đẹp.

Vai trò của Trường Đại học Cần Thơ trong việc góp phần củng cố, ổn định hệ thống chính trị của thành phố thể hiện ở việc thông qua đào tạo, bồi dưỡng lý luận

chính trị; học tập nghị quyết; hoạt động tuyên truyền của đoàn, hội, từng bước giúp cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và sinh viên trường có lập trường chính trị vững vàng, chủ động hội nhập kinh tế quốc tế, linh hoạt vận dụng kiến thức lý luận chính trị đã học để giải quyết có hiệu quả những vấn đề cấp thiết do cơ quan, đơn vị, địa phương đặt ra; kịp thời ngăn chặn và đấu tranh đẩy lùi các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, tệ nạn xã hội tại địa phương, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, góp phần củng cố lòng tin vào lý tưởng của Đảng, vào Chủ nghĩa xã hội. Mặt khác, nhà trường luôn nhận sự quan tâm, chỉ đạo sâu sát của Thành ủy Cần Thơ và giữ vững mối quan hệ tốt đẹp với cấp ủy, chính quyền và nhân dân địa phương. Trường luôn nắm bắt kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng và Thành ủy đến với toàn thể cán bộ và sinh viên, từ đó giúp Thành ủy tổ chức lãnh đạo, quản lý các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh tại thành phố đạt hiệu quả cao hơn.

2.3. Trường Đại học Cần Thơ đã góp phần tích cực vào việc nâng cao trình độ dân trí nhân dân thành phố Cần Thơ

Trình độ dân trí là hệ thống tri thức toàn vẹn về văn hóa, hàm chứa những giá trị tinh thần của dân tộc, nâng cao trình độ dân trí là nâng cao kiến thức về khoa học, kỹ thuật, về toàn bộ thể chế chính trị, hiến pháp pháp luật, về các chuẩn mực đạo đức và luân lý, về quan điểm thẩm mỹ tiến bộ trong thưởng thức nghệ thuật và trong sinh hoạt đời thường. Do đó, giáo dục đại học luôn là những hoạt động

trực tiếp tới trí tuệ, có tác dụng mở mang tri thức, nâng cao dân trí.

Trong những năm qua, trường đã thực hiện đa dạng hóa các loại hình đào tạo (vừa làm, vừa học, từ xa, liên thông), phù hợp với nhiều đối tượng người học khác nhau, đáp ứng nhu cầu học tập, nâng cao trình độ dân trí của nhân dân, nhằm mục đích tạo cơ hội cho người lao động không có điều kiện theo học các trường đại học chính quy có thể tham gia học tập, bồi dưỡng kiến thức và nâng cao trình độ trong những điều kiện khác nhau, phù hợp với hoàn cảnh và nhu cầu học tập của mỗi người, góp phần tạo nên một xã hội học tập.

Năm 2009, nhà trường đã thành lập Trung tâm đào tạo từ xa, đến năm 2012, đổi tên thành Trung tâm liên kết đào tạo. Nhiệm vụ của trung tâm là đào tạo cán bộ kỹ thuật có trình độ cao đẳng, đại học phục vụ trong các ngành/ thành phần kinh tế, góp phần nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân tài, xây dựng thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của thành phố nói riêng và các tỉnh thuộc Đồng bằng sông Cửu Long nói chung. Từ khi thành lập đến nay (2000 - 2017), trường đã đào tạo và tốt nghiệp 41.660 sinh viên hệ vừa học, vừa làm; 1.660 sinh viên hệ đào tạo từ xa. Đặc biệt, các lớp đào tạo buổi tối cuối tuần đã giúp cho người học có điều kiện, sắp xếp và tranh thủ thời gian học tập để nâng cao trình độ.

Với vai trò nâng cao dân trí cho nhân dân thành phố, năm 2011, trường Trung học phổ thông Thực hành sư phạm trực thuộc Trường Đại học Cần Thơ được thành lập. Tuy mới thành lập, nhưng trường đã có một thế đứng vững chắc trong hệ thống

giáo dục - đào tạo của thành phố, là địa chỉ tin cậy cho phụ huynh, học sinh tại thành phố. Năm học 2015 - 2016, tỷ lệ đậu tốt nghiệp là 129/ 130 đạt 99,2 %; tỷ lệ đậu đại học là 121/ 129 đạt 93, 8 %. Năm học 2016 - 2017, chỉ số này đã tăng lên 100% tốt nghiệp và 99,3 % đậu đại học. Đây là kết quả mà không một trường trung học phổ thông nào trên địa bàn thành phố có thể đạt được. Đó chính là minh chứng cho chất lượng đào tạo, cho công sức, trí tuệ của tất cả thầy cô giáo giảng dạy cũng như sự đầu tư về cơ sở vật chất cho trường Thực hành sư phạm. Điều này cho thấy Trường Đại học Cần Thơ đã quan tâm sâu sắc đến công tác xã hội hóa giáo dục, tạo điều kiện cho người học có cơ hội học thường xuyên, học suốt đời, nhằm góp phần nâng cao trình độ dân trí cho Thành phố Cần Thơ.

2.4. Trường Đại học Cần Thơ góp phần đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao khoa học, kỹ thuật và công nghệ cho thành phố

Trở thành trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ hàng đầu của quốc gia là sứ mệnh của Trường Đại học Cần Thơ. Vì vậy, từ khi thành lập đến nay, công tác nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ luôn được trường quan tâm phát triển nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố và vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Với vai trò và trách nhiệm đó, nhà trường đã xây dựng nhiều chiến lược phát triển khoa học và công nghệ phù hợp, tập trung vào các lĩnh vực trọng điểm của vùng. Hơn 50 năm qua, hoạt động nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ

của trường ngày càng mở rộng và nâng cao, đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Trường đã chủ trì và tham gia thực hiện có hiệu quả nhiều đề tài, dự án khoa học và công nghệ các cấp. Riêng đối với thành phố, trong vòng 10 năm (2007 - 2017), đã có 69 đề tài khoa học cấp thành phố được nghiên cứu và chuyển giao, góp phần đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật phục vụ phát triển kinh tế - xã hội cho thành phố, giúp nông dân áp dụng nhiều tiến bộ khoa học kỹ thuật trong sản xuất. Ngoài ra, công trình đã được chuyển giao thành công vào thực tiễn sản xuất, mang lại hiệu quả kinh tế cao như: xử lý dịch bệnh và chọn tạo các giống lúa có năng suất cao, chất lượng tốt, góp phần làm tăng sản lượng lúa xuất khẩu. Nghiên cứu các giống rau màu, chế biến bảo quản hoa quả, đã phát huy thế mạnh về cây ăn trái của vùng. Về nuôi trồng thủy sản, trường đã góp phần lớn và tăng cường công tác nghiên cứu các giống tôm, cá nước ngọt, mặn và lợ, đặc biệt là sinh sản nhân tạo giống cá tra, cá basa; nghiên cứu thức ăn cho tôm, cá, phòng trị bệnh và lai tạo các giống tôm, cá có khả năng kháng bệnh phù hợp với từng vùng sinh thái khác nhau, chất lượng tốt, sản lượng cao, có thị trường tiêu thụ ổn định.

Công tác thông tin khoa học và công nghệ, các chương trình tập huấn, hướng dẫn kỹ thuật được tổ chức thường xuyên, đã góp phần quan trọng trang bị kịp thời cho nông dân trong vùng những kiến thức về khoa học và công nghệ, góp phần giúp bà con đẩy mạnh sản xuất và xuất khẩu, từng bước nâng cao mức sống của người dân trong vùng.

Trường đã hợp tác và thực hiện thành công các chương trình nghiên cứu quốc gia có liên kết với các trường đại học trong và ngoài nước được thực hiện trên nhiều địa bàn đem lại hiệu quả kinh tế - xã hội cao như: Điều tra cơ bản vùng Đồng bằng sông Cửu Long, nghiên cứu đất phèn, nghiên cứu và sản xuất artemia - tôm,... Đồng thời, trường cũng nhận được nhiều nguồn tài trợ từ các tổ chức quốc tế như EEC, FAO, Christopher Reynold, Viện lúa quốc tế,... Từ các chương trình hợp tác quốc tế về nghiên cứu khoa học, trường đã mở rộng và nâng tầm hoạt động về các mặt: Quản lý, quy hoạch, giảng dạy, năng lực cán bộ, nghiên cứu khoa học, ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ, thông tin khoa học và công nghệ, từng bước nâng cấp và bổ sung cơ sở vật chất và trang thiết bị, tạo điều kiện cho cán bộ và sinh viên có điều kiện nghiên cứu và thực hành trên các trang thiết bị hiện đại, để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo.

Trong nhiều năm qua, sự đóng góp của trường trong việc đưa tiến bộ khoa học và công nghệ phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội là rất to lớn. Việc phát triển nông nghiệp, nuôi trồng thủy sản, kinh tế vườn, chế biến nông sản hàng hóa và công nghệ đã góp phần đưa thành phố Cần Thơ xứng đáng là thủ phủ miền Tây Nam Bộ, xứng đáng với vị trí là vùng kinh tế nông nghiệp trọng điểm của cả nước. Sản lượng hàng hóa nông - lâm - thủy hải sản xuất khẩu của vùng hiện nay có phần đóng góp to lớn về trí tuệ và công sức của nhiều cán bộ của trường qua nhiều năm thực tế ruộng đồng và miệt mài trong phòng thí nghiệm mà có. Các hoạt động nghiên cứu khoa học của

nhà trường đã và đang góp phần vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nâng cao dân trí, cải thiện đời sống vật chất, tinh thần cho người dân Thành phố Cần Thơ nói riêng và người dân vùng Đồng bằng sông Cửu Long nói chung trong thời kỳ hội nhập quốc tế và thích ứng với biến đổi của khí hậu toàn cầu.

3. KẾT LUẬN

Với nguồn nhân lực dồi dào gồm 1.929 công chức, viên chức và người lao động gồm 1.130 nhà giáo, 799 nhân viên hành chánh, hỗ trợ phục vụ, tỷ lệ giảng viên có trình độ sau đại học chiếm 94,51 % (trong đó tiến sĩ trở lên chiếm 32,56%), với giá trị cốt lõi là “Đồng thuận - Tận tâm - Chuẩn mực - Sáng tạo”, sau hơn 50 năm hình thành và phát triển, Trường Đại học Cần Thơ đã không ngừng lớn mạnh trở thành cơ sở đào tạo đại học và sau đại học trọng điểm của Nhà nước ở Đồng bằng sông Cửu Long; là trung tâm văn hóa - khoa học kỹ thuật của vùng và đang được xếp thứ hạng cao trong nước và khu vực; là trường đại học có cơ sở vật chất hiện đại, không ngừng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, phục vụ cho quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập kinh tế quốc tế. Đóng góp hữu hiệu vào sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Cần Thơ và cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Trường Đại học Cần Thơ giữ vai trò to lớn đối với Thành phố Cần Thơ trong việc cung cấp nguồn nhân lực phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội, góp phần nâng cao dân trí, ổn định hệ thống chính trị và nghiên cứu, chuyển giao khoa học công nghệ cho thành phố. Với những đóng góp đó, nhà trường là một trong những nhân tố

quan trọng giúp cho thành phố có tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân giai đoạn 2010 - 2015 đạt 12,19%/năm. Tổng thu nhập bình quân đầu người ước đạt 78,46 triệu đồng, tương đương 3.626 USD, tăng 2,15 lần so với năm 2010. Cơ cấu các ngành, lĩnh vực kinh tế tăng dần tỷ trọng khu vực công nghiệp - xây dựng, thương mại - dịch vụ và giảm dần tỷ trọng khu vực nông nghiệp, thủy sản. Dưới sự lãnh đạo của Thành ủy và Ủy ban nhân dân, thành

phố Cần Thơ đã thực hiện đạt và vượt 20/22 chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XII đề ra, tạo động lực phát triển mới, góp phần cùng cả nước thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XI của Đảng Cộng sản Việt Nam, từng bước thực hiện thắng lợi Nghị quyết 45 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa [2, tr.8-24].

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị, *Nghị quyết số 45 – NQ/TW ngày 17 – 02 – 2005 về: Xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa.*
2. Đảng bộ thành phố Cần Thơ: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XIII*, nhiệm kỳ 2015 - 2020.
3. Đảng bộ Trường Đại học Cần Thơ, *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường Đại học Cần Thơ lần thứ XI*, nhiệm kỳ 2015 - 2020.
4. *50 năm Đại học Cần Thơ và báo cáo thường niên 2015, 2016, 2016, 2017*, Nxb. Đại học Cần Thơ.
5. *Luật Giáo dục.*
6. Nguyễn Thanh (1999), *Phát triển nguồn nhân lực và vai trò của giáo dục & đào tạo đối với phát triển nguồn nhân lực phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta hiện nay.* (Luận án Tiến sĩ Triết học, chuyên ngành Chủ nghĩa duy vật biện chứng, Chủ nghĩa duy vật lịch sử, Mã số: 5.01.02).
7. Thành ủy Cần Thơ (2012), *Nghị quyết số 10-NQ-TU về đào tạo cán bộ cơ sở, quận, huyện và thành phố đạt chuẩn.*
8. Sở Lao động - Thương binh và xã hội thành phố Cần Thơ, *Số 70/BC-SLĐTBXH về: Báo cáo Phát triển nguồn nhân lực qua đào tạo nghề thành phố Cần Thơ đến năm 2015 và 2020.*
9. Sở Nội vụ, *Số liệu báo cáo số lượng và chất lượng cán bộ, công chức, viên chức thành phố Cần Thơ năm 2017.*
10. Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ, *Quyết định số 1984/ QĐ/UBND ngày 12 tháng 8 năm 2008 về phê duyệt “Chương trình xây dựng và phát triển giáo dục đào tạo nguồn nhân lực thành phố Cần Thơ đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020”.*
11. http://www.ctu.edu.vn/intro_det.php?mn=2&id=35
12. <http://www.baotintuc.vn>

Ngày nhận bài: 05/02/2018. Ngày biên tập xong: 27/02/2018. Duyệt đăng: 17/3/2018.